

Provinciebestuurder Huib van Essen: "Meer lef tonen hard nodig"

Gedeputeerde Huib van Essen van de provincie Utrecht is gepokt en gemazeld op het gebied van energiebeleid. Na vier jaar ervaring met deze portefeuille in het vorige college trekt hij de energiekar de komende vier jaar opnieuw. Van Essen ziet tal van kansen op dit gebied. Juist daarom betreurt hij het dat het vaak duwen en trekken is om iets gedaan te krijgen. "Nederland is een kapitaalkrchtig land met veel kennis van zaken. We mogen best wat meer lef tonen op het gebied van de energietransitie. De vaart erin houden is hard nodig."

JAN DE GRAAF

Op milieugebied is Huib van Essen geen onbekende: voor zijn overstap naar de provincie opereerde hij als mobiliteitspecialist bij adviesbureau CE Delft. Momenteel beheert hij de portefeuilles Ruimtelijke Ontwikkeling, Coördinatie omgevingsbeleid, Energietransitie, Milieu en Bestuur. Enthousiast wordt Van Essen van wat tot dusver op energiegebied is bereikt. "Neem het feit dat we nu netcongestie hebben. Natuurlijk is dat vervelend, maar dat komt vooral doordat de duurzame elektrificatie enorm hard gaat. Dit bewijst dat we inmiddels midden in de energietransitie zitten." Ook op het gebied van het gezonder maken van de leefomgeving is de afgelopen jaren voortgang geboekt. "Met name in steden, hebben we echt stappen gezet, zeker op mijn voormalige vakgebied. Steden slagen er steeds beter in om auto's te weren. Ook zijn auto's flink schoner geworden. Bovendien is er op het gebied van zero emissie verkeer een enorme verandering in gang gezet."

Speerpunten

Een en ander neemt niet weg dat er nog genoeg uitdagingen wachten. Met stip de grootste opgave is voor hem de klimaatverandering. "De gevolgen hiervan zijn mondiaal zichtbaar. Zienderogen veranderen grote delen van de wereld in gortdroge gebieden waar nauwelijks meer te leven valt. De consequenties voor laaggelegen

gebieden zoals ons eigen land kunnen eveneens groot zijn. Het tegengaan van de alsmaar oplopende temperatuur op onze aarde is één van grootste prioriteiten waar we als mensheid voor staan."

Een ander onderwerp dat hem zorgen baart vormt de verspreiding van giftige stoffen in het milieu. "Op het gebied van een gezondere leefomgeving hebben we de afgelopen decennia veel stappen gezet. Toch zijn we er nog lang niet. Zo weten we steeds meer over de schadelijke gevolgen van allerlei microverontreinigingen voor onze gezondheid. Veel mensen in ons land maken zich hier terecht grote zorgen over." Om die reden zet hij zich actief in voor het bereiken van een gezonde en veilige leefomgeving. "Maatregelen zijn opgenomen in onze visie over de omgevingskwaliteit. De visie is richtinggevend voor al ons preventiebeleid."

Schone Lucht Akkoord

Belangrijk wapenfeit van de afgelopen bestuursperiode vindt Van Essen het Schone Lucht Akkoord waar zijn provincie via collega gedeputeerde Rob van Muilekom aanjager van is geweest. "Hierdoor maken alle provincies nu werk van de hierin opgenomen afspraken. Neem houtstook, een onderwerp dat tot voor kort veelal nog een blinde vlek in het beleid was. Vuur is iets magisch, maar de rook is vreselijk ongezond. Voor jezelf en zeker ook voor je omgeving. Het is dus goed dat we dit gaan ontmoedigen. De gemeente Utrecht heeft

"De netcongestie bewijst dat we inmiddels midden in de energietransitie zitten"

bijvoorbeeld net besloten het gebruik van vuurkorven in de stad te verbieden. Met zo'n maatregel laat je duidelijk zien dat je het onderwerp gezondheid serieus neemt. Dat vind ik heel mooi."

Woningisolatie

Over zijn eerste bestuursperiode zijn meer successen te melden. Eentje wil hij niet onvermeld houden. "Waar ik echt trots op ben is wat we hebben bereikt op het gebied van woningisolatie. We hebben ons hierbij expliciet gericht op woningen van mensen met een krappe beurs. In een half jaar tijd kregen we de aanpak op de rails, waardoor nu zo'n 3000 woningen geïsoleerd kunnen worden. Huizen dus van mensen die dit het hardste nodig hebben. Typisch een onderwerp waarop je als provincie het verschil kunt maken."

Trekken en duwen

Tot zijn spijt gaat lang niet alles in het tempo dat hij ambieert. "Neem de realisatie van windmolens in mijn provincie. Utrecht

Gedeputeerde Huib van Essen: "Werk maken van duurzame huizenbouw vraagt om investeringen in schone mobiliteit"

heeft het minste aantal windmolens van alle provincies, met bovendien weinig plannen in de pijplijn. Dit baart mij wel zorgen. Het onderwerp ligt vrijwel overal erg gevoelig, terwijl windenergie hard nodig is om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Er zijn provincies met goede praktijkvoorbeelden hoe het kan. Met onze zestien windmolens zien de mensen echter nauwelijks hoe windmolens goed inpasbaar zijn. Dit maakt hen wantrouwig, waardoor al snel de hakken in het zand gaan."

Netcongestie

Prioriteit heeft voor hem de aanpak van de netcongestie, het eerder genoemde klimaatsucces. "Voor de verdere uitrol van duurzame opwekking is het oplossen hiervan een belangrijke voorwaarde, maar ook voor woningbouw, elektrisch vervoer en om van het gas af te komen. Dit betekent dat we ons elektriciteitsnet niet alleen snel moeten uitbreiden, maar ook beter moeten zien te benutten. Dit laatste kan onder meer door de tijden van opwekken en verbruiken goed te combineren en meer opslagcapaciteit te creëren. Tegelijkertijd is het zaak om tot concrete keuzes te komen op het gebied van wind en zon."

Circulair inkoopbeleid

Circulariteit, een onderwerp dat zijn collega-gedeputeerde Han Bakker trekt, verdient ook een provinciale aanjaagrol. Utrecht heeft op dit gebied grote ambities. Niet alleen maakt de provincie haar inkoopbeleid circulair, ook gaat het een grondstof-

'Woningisolatie is typisch een onderwerp waarop je als provincie het verschil kunt maken'

fenstrategie opstellen. Ander speerpunt vormt het versnellen van circulariteit in vergunningen. Vanuit zijn portefeuille haakt Van Essen hier waar het kan op aan. "Neem bedrijventerreinen, daar willen we de ruimte beter benutten door te intensiveren. Daarbij moeten we ook rekening houden met de ruimtevraag van een meer circulaire economie en zoeken naar slimme combinaties van bedrijven om kringlopen te sluiten. Daar gaan we de komende tijd zeker meer werk van maken."

Eerlijke CO₂-prijs

De provincie Utrecht gaat als eerste overheid in Nederland wereldwijde maatschappelijke kosten van klimaatverandering meewegen in haar beleidsafwegingen en -keuzes. Onderdeel van deze afwegingen is de toekomstige schade van klimaatverandering. Met een interne rekenprijs van minimaal 875 euro per ton CO₂ legt de provincie de lat hoog. Utrecht daagt medeoverheden en marktpartijen uit haar voorbeeld te volgen.

Nieuw kabinet

Voor het in de praktijk waar maken van veel beleidsvoornemens zijn provincies behoorlijk afhankelijk van het Rijk. Een reden te meer waarom Van Essen met spanning de onderhandelingen over het nieuwe kabinet¹ volgt. "We willen bijvoorbeeld plek maken voor veel nieuwe huizen en inwoners, maar dan wel zo duurzaam mogelijk. Dit vraagt onder andere om investeren in schone mobiliteit. Daar hebben we allerlei ideeën voor, waaronder het realiseren van een snelle tramverbinding en nieuwe stations op een aantal plekken. Voor het realiseren van onze plannen hebben we het Rijk heel hard nodig. Hetzelfde geldt voor ons beleid op het gebied van de landbouw- energietransitie. Soms gaat het om geld of regelgeving, maar soms ook om morele support, zeker waar het gevoelige onderwerpen met lastige keuzes betreft. Het Rijk heeft in ieder geval de taak om ons de instrumenten en middelen te geven zodat we zelf grote stappen kunnen zetten. Ik hoop echt dat het nieuwe kabinet op dit gebied doorpakt. De opgaven waar we voor staan zijn immers nog altijd even urgent." ●●●

1. Het interview vond voor de verkiezingen plaats